

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

Republika Srpska
78000 Banja Luka
Vladike Platona bb
Tel: +387(0)51/493-555
Faks: +387(0)51/493-556
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Opštine Kalinovik
za period 01.01-31.12.2023. godine**

Broj: RV055-24

Banja Luka, 23.10.2024. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	1
	Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	4
	Izvještaj o reviziji usklađenosti.....	4
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	6
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	8
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	9
	1. Uvod	9
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja.....	9
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	10
	4. Nabavke.....	14
	5. Priprema i donošenje budžeta	14
	6. Finansijski izvještaji	15
	6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta.....	15
	6.1.1. Prihodi i primici.....	15
	6.1.2. Rashodi i izdaci.....	17
	6.1.3. Budžetski deficit.....	20
	6.1.4. Neto finansiranje.....	20
	6.1.5. Razlika u finansiranju	20
	6.2. Bilans uspjeha	20
	6.2.1. Prihodi.....	20
	6.2.2. Rashodi.....	20
	6.2.3. Finansijski rezultat.....	21
	6.3. Bilans stanja.....	21
	6.3.1. Aktiva.....	21
	6.3.2. Pasiva.....	25
	6.3.3. Vanbilansna evidencija.....	26
	6.4. Bilans novčanih tokova	26
	6.5. Vremenska neograničenost poslovanja.....	26
	6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	26
	6.7. Napomene uz finansijske izvještaje	26

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje sa rezervom

Izvršili smo reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja korisnika budžeta Opštine Kalinovik koji obuhvataju: Konsolidovani bilans stanja na dan 31.12.2023. godine; Konsolidovani bilans uspjeha, Konsolidovani izvještaj o promjenama neto imovine, Konsolidovani bilans novčanih tokova, Konsolidovani periodični izvještaj o izvršenju budžeta na računovodstvenom fondu 01 i Konsolidovani periodični izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima, za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena uz finansijske izvještaje i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, konsolidovani finansijski izvještaji Opštine Kalinovik istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2023. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200-2810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu „Odgovornost revizora“. Reviziju smo proveli u skladu sa ISSAI 130 - Etički kodeks, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora i izvršenju budžeta.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. ovog Izvještaja:

Popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2023. godine nije organizovan i izvršen u skladu sa članom 4. stav (1. i 2.), 17. stav (1. i 5.) i članom 20. stav (1) tačka 3. i 4. i stav (3) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza, jer u popisne liste stalne imovine nije unesena sadašnja i ispravka vrijednosti, nefinansijska imovina u stalnim sredstvima nije popisana po vrstama, potraživanja nisu popisana pojedinačno, a za imovinu datu na korišćenje drugim pravnim licima i obaveze nisu sačinjene odvojene popisne liste, kod JZU Dom zdravlja „Sveti Luka“ Kalinovik nije popisano zemljište i zalihe medicinskog materijala i zaštitne opreme, popisne liste ne sadrže pregled količinskih i vrijednosnih razlika između stvarnog i knjigovodstvenog stanja i nije izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem vrijednosti popisane imovine, a Odluka o usvajanju izvještaja o popisu nije donesena u propisanom roku. Takođe, Izvještaj o popisu imovine i obaveza Opštinske uprave, JZU Dom zdravlja „Sveti Luka“ Kalinovik, JU Turistička organizacija i Narodna Biblioteka „Jovan Dučić“ ne sadrži uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja popisane imovine i obaveza, a Gimnazija Kalinovik isti nije sačinila.

Kao što je navedeno pod tačkom 6. ovog Izvještaja:

Prilikom sačinjavanja Konsolidovanog finansijskog izvještaja Opštine za 2023. godinu nije izvršena konsolidacija kako je propisano članom 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike, jer u Konsolidovani bilans stanja nije izvršeno uključivanje kapitala srazmerno procentu učešća u kapitalu za JU „Dom za starija lica Kalinovik“ i JKP „Rad“ Kalinovik.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.2.1. ovog Izvještaja:

Precijenjeni su kapitalni grantovi neprofitnim subjektima u zemlji, a izdaci za proizvedenu stalnu imovinu i zgrade i objekti potcijenjeni u najmanjem iznosu od 222.979 KM, jer su izdaci koji se odnose na investiciono održavanje saobraćajnih objekata evidentirani na ostalim kapitalnim grantovima neprofitnim subjektima u zemlji, što nije u skladu sa članom 20. stav (2. i 3.), 95. stav (3) i članom 105. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.3.1.1. ovog Izvještaja:

Potcijenjena su sporna potraživanja i korekcija potraživanja po osnovu prodaje u zemlji, kao i rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine u iznosu od 289.798 KM, a precijenjena potraživanja po osnovu prodaje u zemlji i finansijski rezultat tekuće godine za isti iznos, jer nije vršena procjena naplativosti potraživanja po osnovu prodatog zemljišta koja nisu naplaćena u roku od 12 mjeseci od datuma dospijeća, što nije u skladu sa članom 73. stav (1. i 2.) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.4. ovog Izvještaja:

Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti po osnovu grantova su više iskazani, dok su odlivi gotovine iz investicionih aktivnosti po osnovu izdataka za nefinansijsku imovinu manje iskazani u iznosu od 222.979 KM, jer sredstva doznačena Zavičajnim udruženjima Opštine Kalinovik za održavanje lokalnih puteva nemaju karakter kapitalnog granta već izdataka za investiciono održavanje saobraćajne infrastrukture, u skladu sa članom 42. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i u skladu sa MRS JS 2 – Izvještaj o novčanim tokovima.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.7. ovog Izvještaja:

Napomene uz finansijske izvještaje ne sadrže potrebna obrazloženja propisana članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS-JS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja, jer nisu objelodanjene dodatne informacije o obračunskim prihodima, rashodima za tekuće i kapitalne grantove, informacije o zemljištu koje je namijenjeno za prodaju, raspodjeli suficita, kao i druge finansijske i nefinansijske informacije.

Obrazloženja uz finansijske izvještaje koja je sačinila JU Centar za socijalni rad nemaju formu i elemente pisanog obrazloženja u skladu sa članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika.

Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz konsolidovane finansijske izvještaje Opštine Kalinovik za godinu koja se završava na dan 31.12.2023. godine su objelodanjena pitanja vezana za nastavak poslovanja u skladu sa načelom stalnosti poslovanja.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja su ona pitanja koja su po našem profesionalnom mišljenju bila najznačajnija u vršenju revizije konsolidovanih finansijskih izvještaja korisnika budžeta Opštine Kalinovik za godinu koja se završava na dan 31.12.2023. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije tih finansijskih izvještaja kao cjeline, a u formiranju našeg mišljenja ne dajemo odvojeno mišljenje o tim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Načelnik opštine je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor i međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz

finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjerenje o tome da finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevareom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjerenje predstavlja visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija provodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 23.10.2024. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izveštaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje sa rezervom

Uz reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja Opštine Kalinovik za 2023. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u konsolidovanim finansijskim izvještajima Opštine Kalinovik za 2023. godinu su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. ovog Izvještaja:

Putem blagajne u Opštinskoj upravi Opštine Kalinovik vršene su isplate po osnovu plaćanja kapitalnih i tekućih pomoći, nabavki roba i usluga za različite namjene iznad propisanog iznosa za pojedinačne transakcije, a polog novca na poslovne račune nije vršen u propisanim rokovima, što nije u skladu sa članom 3. stav (1) tačka d) i stav (2), 7. stav (2) i članom 8. stav (1. i 2.) Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem.

Dnevnik blagajne u Javnoj zdravstvenoj ustanovi Dom zdravlja „Sveti Luka“ nije zaključivan na kraju svakog dana u kojem je bilo promjena u blagajni, što nije u skladu sa članom 11. stav (8) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Turistička organizacija Kalinovik za osnovna sredstva i gotovinu, a JZU Dom zdravlja „Sveti Luka“ Kalinovik za osnovna sredstva i zalihe materijala, nisu uspostavili pomoćne knjige, što nije u skladu sa članom 11. stav (6. i 8.) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i članom 27. Zakona o trezoru.

Pomoćna knjiga za potraživanja u Opštinskoj upravi Opštine Kalinovik, u dijelu koji se odnosi na sumnjiva i sporna potraživanja i potraživanja za prodatu nefinansijsku imovinu, nije usaglašena sa Glavnom knjigom trezora, što nije u skladu sa članom 12. stav (5) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Kao što je navedeno pod tačkom 4. ovog Izvještaja:

Nabavke radova za investiciono održavanje lokalnih puteva, usluga održavanja službenih vozila, usluga osiguranja, održavanja javne rasvjete i nabavke goriva u najmanjem iznosu od 262.788 KM izvršene su bez provođenja procedura javnih nabavki, što nije u skladu sa članom 6. Zakona o javnim nabavkama.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.1.1. ovog Izvještaja:

Opština Kalinovik nije izdavala rješenja za komunalne naknade u 2023. godini i prethodnim godinama, što nije u skladu sa članom 25. Zakona o komunalnim djelatnostima i Odlukom o komunalnoj naknadi.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.2.1. ovog Izvještaja:

Za dodjelu dijela sredstava granta nisu definisana pravila i kriterijumi raspodjele sredstava, odnosno nije bilo javnog oglašavanja, sredstva su dodijeljena podnosiocima zahtjeva najčešće bez sačinjenih projekata, a isti nisu ocijenjeni, rangirani i nisu analizirani efekti uloženi sredstava, a dio korisnika nije dostavio izvještaj o utrošku sredstava, što nije u skladu sa članom 11. Odluke o izvršenju budžeta Opštine Kalinovik za 2023. godinu.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući rezervu na dato mišljenje, skrećemo pažnju na navedeno pod tačkom 3. ovog Izvještaja:

Lice imenovano za direktora JZU Dom zdravlja „Sveti Luka“ Kalinovik obavlja i poslove ljekara kao jedini zaposleni doktor medicine u navedenoj ustanovi. Propisima kojim se uređuje oblast rada i plata zaposlenih u zdravstvu nije definisan način evidentiranja sati na radu i obračuna plate direktorima Domova zdravlja koji su uporedo angažovani i u timovima porodične medicine ili na obavljanju drugih zdravstvenih usluga.

Odlukom Vlade Republike Srpske o primjeni odredaba Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske produžena je primjena odredbi navedenog kolektivnog ugovora, koja je osporena Odlukom Ustavnog suda Republike Srpske.

Opštinska uprava Opštine Kalinovik je koeficijente za obračun plata zaposlenih prilagodila odredbama Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, načelnik je takođe odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Opštine Kalinovik obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Opštine Kalinovik.

Banja Luka, 23.10.2024. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se:

- 1) konsolidacija entiteta javnog sektora koji nisu budžetski korisnici vrši u skladu sa članom 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike;
- 2) vrednovanje i evidentiranje dijela dodijeljene imovine (objekata infrastrukture, zemljišta i šuma) bivše vojne kasarne „Neretva – Gornji logor“ vrši u skladu sa članom 20. stav (7), 29. stav (7) i 31. stav (3) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike i da se u skladu sa navedenim Pravilnikom, nakon izvršene procjene zemljišta izvrši njegova revalorizacija (član 29. stav 7.), a zemljište koje je namijenjeno prodaji klasifikuje i vrednuje kao imovina namjenjena prodaji (član 42. i 43. stav 1. i 4.);
- 3) evidentiranje prenosa imovine između budžetskih korisnika koji pripadaju istoj jedinici vlasti unutar iste Glavne knjige trezora vrši prema članu 62. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike;
- 4) izvještaj o novčanim tokovima sastavlja u skladu sa članom 42. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i u skladu sa MRS JS 2 – Izvještaj o novčanim tokovima.

Preporučuje se načelniku i direktoru JZU Dom zdravlja „Sveti Luka“, JU Centar za socijalni rad, JU Turistička organizacija, Gimnazija i Narodna biblioteka „Jovan Dučić“ da obezbijede da se:

- 5) postupci i procedure provođenja popisa, usaglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem i izvještavanje vrši u skladu sa članom 4. stav (1. i 2.), 17. stav (1. i 5.) i članom 20. stav (1) tačka 3. i 4. i stav (2. i 3.) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza.

Preporučuje se direktoru JZU Dom zdravlja „Sveti Luka“ da obezbijedi da se:

- 6) evidentiranje potraživanja po osnovu izvršenih ambulantnih usluga i usluga prevoza pacijenata vrši na obračunskom osnovu u skladu sa članom 68. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Preporučuje se načelniku i direktoru JZU Doma zdravlja „Sveti Luka“, JU Centar za socijalni rad, JU Turistička organizacija, Gimnazija Kalinovik i Narodna biblioteka „Jovan Dučić“ da obezbijedi da se:

- 7) napomene uz finansijske izvještaje sačinjavaju i informacije objelodanjuju u skladu sa zahtjevima MRS-JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja i članu 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika.

Preporuke vezane za usklađenost

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se:

- 1) planiranje i provođenje postupaka javnih nabavki vrši u skladu sa odredbama člana 6. i 75. stav (2) Zakona o javnim nabavkama;
- 2) prilikom korišćenja usluga reprezentacije poštuju odredbe člana 4. i 5. Pravilnika o načinu raspolaganja i trošenja sredstava interne i eksterne reprezentacije;

- 3) za dodjelu grantova definišu pravila i kriterijumi, osigura jednakost i transparentnost za sve korisnike, analiziraju ostvareni rezultati i efekti datih sredstava i da korisnici sredstava granta podnose izvještaje o utrošku primljenih sredstava u skladu sa članom 11. Odluke o izvršenju budžeta za predmetnu godinu;
- 4) prodaja nepokretnosti u vlasništvu Opštine putem oglasa i licitacije vrši prema članu 14. stav (4) i 15. stav (2) Pravilnika o postupku javnog konkursa za raspolaganje nepokretnostima u svojini Republike Srpske i jedinica lokalne samouprave i da se unos poslovnih transakcija, odnosno evidentiranje u poslovnim knjigama vrši na osnovu validne knjigovodstvene dokumentacije o nastalom poslovnom događaju, shodno članu 8. stav (1), 9. stav (1) i 12. stav (5) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske;
- 5) u skladu sa članom 25. Zakona o komunalnim djelatnostima izdaju rješenja za komunalnu naknadu i odredi visina plaćanja na osnovu Odluke o komunalnoj naknadi i da se preduzmu mjere za naplatu kratkoročnih potraživanja u skladu sa članom 22. Uputstva o obračunu, naplati i kontroli naplate neporeskih prihoda Opštine Kalinovik i drugim važećim propisima.

Preporučuje se direktoru JZU Dom zdravlja „Sveti Luka“ da obezbijedi da se:

- 6) evidentiranje sati dežurstva/pripravnosti i obračun naknade plate po navedenom osnovu vrši u skladu sa članom 11. i 14., stav (1., 4. i 5 pod a) Pravilnika o osnovima standarda i normativa zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja.

Preporučuje se direktoru JZU Dom zdravlja „Sveti Luka“ i Turističke organizacije da se:

- 7) pomoćne knjige za nefinansijsku imovinu u stalnim sredstvima, pomoćna knjiga zaliha (Dom zdravlja) i dnevnik blagajne za gotovinu (TO), uspostave na način da obezbijede analitičke podatke i uvid u hronološki prikaz promjena na sredstvima, u skladu sa članom 12. stav (5) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Preporučuje se načelniku i direktoru JZU Dom zdravlja „Sveti Luka“ da obezbijede da se:

- 8) uspostavi sistem internih kontrola u skladu sa Zakonom o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske u smislu da se sačinjava godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti, izvrši popis poslovnih procesa, identifikuju i procijene rizici, definišu kontrolne aktivnosti, kao i druge aktivnosti propisane navedenim zakonom;
- 9) blagajničko poslovanje i upravljanje gotovim novcem vrši u skladu sa članom 3. stav (1) tačka d) i stav (2), 7. stav (2) i članom 8. stav (1. i 2.) Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem i članom 11. stav (8) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske;
- 10) donese normativ potrošnje goriva, vrši kontrola utroška goriva i da se u skladu sa članom 3. i 5. Pravilnika o obrascu, sadržaju i načinu popunjavanja putnog naloga, izdaju i popunjavaju putni nalozi za službena vozila.

Preporučuje se Skupštini Opštine da obezbijedi da se:

- 11) donese odluka o utvrđivanju mjerila i kriterijuma za određivanje lokalnih puteva i ulica i strategija razvoja lokalnih puteva i ulica u naselju kako je propisano članom 10. stav (2) i 13. stav (4) Zakona o javnim putevima.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o budžetskom sistemu Republike Srpske,
- Odluka o usvajanju Rebalansa budžeta i Odluka o izvršenju rebalansa budžeta Opštine Kalinovik za 2023. godinu,
- Zakon o trezoru,
- Zakon o službenicima i namještenicima u organima jedinica lokalne samouprave,
- Zakon o lokalnoj samoupravi,
- Zakon o sistemu javnih službi,
- Zakon o računovodstvu i reviziji Republike Srpske,
- Zakon o statusu funkcionera jedinica lokalne samouprave,
- Zakon o uređenju prostora i građenju – članovi 73 do 82; član 191.,
- Zakon o komunalnim djelatnostima, članovi 6. do 12., 20. do 25. i član 41. ,
- Zakon o komunalnim taksama,
- Zakon o šumama – članovi 87-98,
- Zakon o vodama – članovi: 17 (stav 2), 188, 194 i 195.,
- Zakon o javnim putevima, članovi 10., 13., 16. i 32.,
- Zakona o sportu – članovi 10, 16 i 18.,
- Zakon o socijalnoj zaštiti,
- Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u organima lokalne samouprave Republike Srpske i Pojedinačni kolektivni ugovor za zaposlene u Opštini Kalinovik,
- Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti socijalne zaštite Republike Srpske,
- Zakon o doprinosima,
- Zakon o porezu na dohodak, glava I-IV, VI, X, XII i XIII,
- Zakon o javnim nabavkama,
- Zakon o radu, članovi 26., 39., 204. i 205.,
- Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju invalida, član 26. i 27.,
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske,
- Uputstvo o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole,
- Pravilnik o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole,
- Odluka o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj,
- Pravilnik o postupku javnog konkursa za raspolaganje nepokretnostima u svojini Republike Srpske i jedinica lokalne samouprave,
- Pravilnik o vođenju evidencija o prisustvu radnika na radu,
- Pravilnik o obrascu, sadržaju i načinu popunjavanja putnog naloga i
- Uredba o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem.

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Opština Kalinovik (u daljem tekstu: Opština) je teritorijalna jedinica lokalne samouprave i zauzima površinu od 685 km². Prema rezultatima popisa stanovništva iz 2013. godine, na području teritorije opštine, bilo je nastanjeno 2.029 stanovnika.

Opština ostvaruje svoje nadležnosti u skladu sa Ustavom, Zakonom o lokalnoj samoupravi („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 97/16, 36/19 i 61/21), Statutom i drugim važećim propisima kojima su utvrđena područja odgovornosti, nadležnosti organa i načina finansiranja Opštine. Organi Opštine su Skupština opštine i načelnik Opštine. Skupština opštine koju čini 13 odbornika je organ odlučivanja i kreiranja politike opštine, a načelnik opštine zastupa i predstavlja Opštinu, nosilac je izvršne vlasti, rukovodi radom Opštinske uprave i odgovoran je za njen rad.

Prema kriterijumu stepena razvijenosti jedinica lokalne samouprave u Republici Srpskoj za 2023. godinu, ova Opština je svrstana u izrazito nerazvijene jedinice lokalne samouprave Republike Srpske.

Skupština opštine je Odlukom iz 2023. godine usvojila Strategiju razvoja opštine Kalinovik za period 2023 – 2026. godina („Službeni glasnik opštine Kalinovik“, broj 7/23).

Sredstva za rad Opštine u 2023. godini najvećim dijelom su obezbijedena iz poreskih i neporeskih prihoda, grantova, transfera između različitih jedinica vlasti i primitaka od nefinansijske imovine.

Opština posluje u sistemu trezorskog poslovanja (SOFI), a u Glavnoj knjizi trezora Opštine (u daljem tekstu: GKT), u okviru fonda 01 (budžet u užem smislu), evidentirane su finansijske transakcije Opštinske uprave i nižih budžetskih korisnika.

U 2023. godini iz budžeta Opštine finansirani su Skupština opštine, Opštinska uprava i niži budžetski korisnici – Javna zdravstvena ustanova Dom zdravlja „Sveti Luka“ Kalinovik (u daljem tekstu: Dom zdravlja), Javne ustanove Centar za socijalni rad, Turistička organizacija i Narodna biblioteka „Jovan Dučić“ i Gimnazija Kalinovik koji se djelimično finansiraju iz budžeta Opštine.

Revizijom je obuhvaćen konsolidovani godišnji finansijski izvještaj Opštine koji uključuju finansijske informacije Opštinske uprave i naprijed navedenih javnih ustanova na osnovu evidencija iz glavne knjige trezora.

Na Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji Opštine Kalinovik za period 01.01-31.12.2023. godine, nije bilo primjedbi.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italic slovima.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske provela je finansijsku reviziju za 2020. godinu i u okviru Izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji dato je 15 preporuka, sedam za finansijske izvještaje i osam za usklađenost. Opština je u skladu sa članom 21. stav (3) Zakona o reviziji javnog sektora Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 98/05 i 20/14), u zakonom propisanom roku, dostavila odgovor u kojem su iznesene radnje koje su preduzete radi prevazilaženja propusta i nepravilnosti utvrđenih u Izvještaju o provedenoj finansijskoj reviziji za period 01.01-31.12.2020. godine. Revizijom je utvrđeno da je provedeno šest preporuka, pet preporuka djelimično provedeno i četiri preporuke nisu provedene. Kod djelimično provedenih preporuka, neprovedeni dio se odnosi na provođenje procedura popisa imovine i obaveza, objelodanjivanja u Napomenama, donošenje internih akata, provođenje procedura javnih nabavki i naplatu prihoda od komunalne naknade. Preporuke koje nisu provedene odnose se na konsolidaciju

entiteta koji nisu budžetski korisnici, procjenu vrijednosti i evidentiranje objekata infrastrukture, zemljišta i šuma, korišćenje usluga reprezentacije i dodjelu sredstava granta.

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Organizacija i rad organa Opštine, poslovi, nadležnosti i odgovornosti, finansiranje, učešće građana u lokalnoj samoupravi, saradnja i predstavljanje, kao i druga pitanja od značaja za rad i obavljanje poslova propisani su Zakonom o lokalnoj samoupravi i djelimično utvrđeni postojećim internim aktima i to Statutom Opštine, Odlukom o osnivanju Opštinske uprave, Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Opštinske uprave i Pravilnikom o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Opštinske uprave Opštine sistematizovano je 29 radnih mjesta za 35 izvršilaca (bez funkcionera). Na dan 31.12.2023. godine u Opštinskoj upravi bila su zaposlena 23 izvršioca, od čega 17 na neodređeno, dva na određeno, dva funkcionera (načelnik Opštine i zamjenik načelnika) i dva pripravnika.

Kod nižih budžetskih korisnika (javnih ustanova) za koje se sredstva za lična primanja obezbjeđuju u budžetu Opštine, bila su zaposlena ukupno 23 izvršioca i to u Turističkoj organizaciji četiri zaposlena (tri u stalnom radnom odnosu i jedan na određeno vrijeme), JU Centar za socijalni rad četiri stalno zaposlena lica i u Dom Zdravlja 15 stalno zaposlenih lica.

Odlukom Vlade Republike Srpske o primjeni odredaba Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 21/21 i 69/21) produžena je primjena odredbi Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 20/17, 85/18, 86/18, 21/20, 21/21, 69/21 i 8/22), koja je osporena Odlukom Ustavnog suda Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 20/23).

Opštinska uprava Opštine Kalinovik je koeficijente za obračun plata zaposlenih prilagodila odredbama Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske.

Pravilnik o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima je donesen 2014. godine i isti Opština nije usaglasila sa izmjenama u zakonskoj i podzakonskoj regulativi, niti je usklađivan sa izmjenama internih propisa.

Pomoćna knjiga osnovnih sredstava - nefinansijske imovine u stalnim sredstvima nije u potpunosti vođena u skladu sa pravilima i procedurama vođenja pomoćnih knjiga, jer evidencije o dijelu imovine (objekti, oprema, nematerijalna ulaganja, javna rasvjeta itd.) ne sadrže potrebne podatke o imovini, odnosno jedinicu mjere objekta – površinu ili druge parametre veličine, datum nabavke, naziv dobavljača i druge relevantne karakteristike svake stavke imovine. Turistička organizacija Kalinovik za osnovna sredstva i gotovinu i Dom zdravlja za osnovna sredstva i zalihe materijala nisu uspostavili pomoćne knjige, što nije u skladu sa članom 11. stav (6. i 8.) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske,” broj 94/15 i 78/20) i članu 27. Zakona o trezoru („Službeni glasnik Republike Srpske,” broj 28/13 i 103/15).

Pomoćna knjiga za potraživanja nije usaglašena sa Glavnom knjigom (u dijelu koji se odnosi na sumnjiva i sporna potraživanja i potraživanja za prodatu nefinansijsku imovinu), što nije u skladu sa članom 12. stav (5) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Prodaja nepokretnosti - zemljište u okviru Turističkog kompleksa „Zelengora“, vršena je putem licitacije. Revizijom je utvrđeno da je u pojedinim slučajevima, kao drugi učesnik u licitaciji prijavljeno lice koje je član komisije, što nije u skladu sa članom 14. stav (4) Pravilnika o postupku javnog konkursa za raspolaganje nepokretnostima u svojini Republike Srpske i jedinica lokalne samouprave („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj

20/12). Nakon zaključenja Zapisnika o postupku licitacije sa licem čija je ponuda utvrđena kao najpovoljnija nije zaključen ugovor u pisanoj formi, odnosno notarski ugovori su naknadno zaključivani samo sa kupcima koji su izvršili uplatu ukupne prodajne cijene, što nije u skladu sa članom 26. stav (1) navedenog Pravilnika. Potraživanja po osnovu prodatih parcela su priznata i evidentirana na osnovu Zapisnika o postupku licitacije, što nije u skladu sa članom 8. stav (1), 9. stav (1) i 12. stav (4) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, jer navedeni dokument ne predstavlja knjigovodstvenu ispravu definisanu odredbama prethodno navedenog Zakona.

U toku 2023. godine Opština je vršila isplate iz blagajne u pojedinačnim iznosima većim od 500 KM (nabavke roba i usluga, za kapitalne i tekuće pomoći fizičkim licima, isplaćena sredstva za organizaciju kulturnih i sportskih manifestacija), a novčana sredstva od dijela prodate nepokretne imovine nije polagala na račun, što nije u skladu sa članom 3. stav (1) tačka d) i stav (2), 7. stav (2) i članom 8. stav (1. i 2.) Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 86/12, 10/14 i 7/23). Blagajnički izvještaji nisu ovjereni od strane ovlašćenog lica (potpisani su samo od strane blagajnika). Dnevnik blagajne u Domu zdravlja nije zaključivan na kraju svakog dana u kojem je bilo promjena u blagajni, već na kraju mjeseca, što nije u skladu sa članom 11. stav (8) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Evidencija o prisustvu zaposlenih na poslu nije vođena ažurno i na propisanim obrascima, odnosno prisustvo na poslu je u pojedinim slučajevima upisivano i za lica koja su bila na bolovanju, što nije u skladu sa članom 3. stav (2) i 5. stav (1. i 2.) Pravilnika o vođenju evidencija o prisustvu radnika na radu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 40/16).

Revizijom je utvrđeno da računi za usluge reprezentacije ne sadrže odgovarajuća obrazloženja u vezi nastanka istih, a posebnim aktom načelnika nisu određeni mjesečni limiti utroška sredstava reprezentacije, što nije u skladu sa članom 4. i 5. Pravilnika o načinu raspolaganja i trošenja sredstava interne i eksterne reprezentacije.

Nije utvrđen normativ potrošnje goriva za službena vozila Opštine i nije vršena kontrola utroška goriva po pojedinim vozilima. Za dio službenih vozila nisu izdavani i popunjavani putni nalozi za vozila, što nije u skladu sa članom 3. i 5. Pravilnika o obrascu, sadržaju i načinu popunjavanja putnog naloga („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 74/17), kojim je propisana obaveza izdavanja, popunjavanja i vođenja evidencije o izdatim putnim nalogima. Takođe, u Domu zdravlja nije vršena kontrola utroška goriva po pojedinim vozilima.

Skupština opštine nije donijela interna akta u skladu sa Zakonom o javnim putevima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 89/13) i to Odluku o utvrđivanju mjerila i kriterijuma za određivanje lokalnih puteva i ulica u naselju (član 10. stav 2.) i Strategiju razvoja lokalnih puteva i ulica u naselju (član 13. stav 4.). Takođe, Opština nije donijela Odluku o komunalnim djelatnostima, vezanu za njihovu organizaciju i obavljanje, što nije u skladu sa članom 6. stav (2) Zakona o komunalnim djelatnostima.

Opštinska uprava i Dom zdravlja nisu sačinili godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2023. godinu, što je propisano Pravilnikom o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 1/22). Takođe, nisu preduzeli ni druge aktivnosti u vezi primjene odredbi Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 91/16) odnosno nije sačinjen popis i opis poslovnih procesa, nije uspostavljena knjiga poslovnih procesa i nije izvršeno identifikovanje i procjena rizika.

Lice imenovano za direktora Doma zdravlja obavlja i poslove ljekara kao jedini zaposleni doktor medicine u navedenoj ustanovi. Propisima kojima se uređuje oblast rada i plata zaposlenih u zdravstvu nije definisan način evidentiranja sati na radu i obračuna plate direktoru Doma zdravlja koji je uporedo angažovan i u timovima porodične medicine ili na obavljanju drugih zdravstvenih usluga.

Za direktora Doma zdravlja, koji ujedno obavlja i poslove ljekara u Domu zdravlja (kod obračuna plate se primjenjuje koeficijent direktora), osim obračuna plate za redovne sate na radu, vršeno je uvećanje plate po osnovu sati dežurstva (8 sati) i pripravnosti (8 sati) koje je, kao jedini ljekar u ustanovi, ostvario za svaki dan u mjesecu, što nije u skladu sa članom 61. stav (3) i 66. Zakona o radu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 1/16, 66/18, Odluka US 91/21 i 119/21), kojim je propisano da radnik u toku godine ne može raditi prekovremeno više od 230 časova (prema odredbama navedenog zakona i dežurstvo na radnom mjestu se smatra prekovremenim radom). U Domu zdravlja djelatnost porodične medicine obezbjeđuje samo jedan tim. Evidentiranje sati dežurstva i obračun naknade plate po osnovu istog, nije usklađen sa članom 11. i 14., stav (1., 4. i 5 pod a) Pravilnika o osnovima standarda i normativa zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja kojim je propisano da hitnu medicinsku pomoć, kao obavezan dio redovne aktivnosti, pružaju timovi primarnog nivoa zdravstvene zaštite i koja se u mjestima sa manje od pet timova, organizuje kroz pripravnost (tako da se obezbijedi prisustvo jednog tima kontinuirano u toku 24 časa).

U skladu sa Rješenjima o imenovanju Komisija za popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2023. godine izvršen je popis i evidentiranje rezultata popisa imovine i obaveza. Revizijskim ispitivanjem provođenja istog utvrđene su neusklađenosti sa članom 17. stav (1. i 5.) i 20. stav (2. i 3.) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 45/16 i 113/21), jer Komisija za popis imovine i obaveza nije sačinila Plan rada, u popisne liste stalne imovine nisu unesene ispravka i sadašnja vrijednost (unesena je samo nabavna vrijednost), nefinansijska imovina u stalnim sredstvima nije popisana po vrstama/grupama (jedan dio stalnih sredstava nije prikazan po svakom imovinskom predmetu ni količinski ni vrijednosno i zbog toga nije osigurana mogućnost utvrđivanja stvarnog stanja imovine koje je trebalo biti utvrđeno popisom) i nisu sačinjene rekapitulacije navedene imovine, takođe za svaku kategoriju imovine i obaveza (imovina data na korišćenje drugim pravnim licima i obaveze), nisu sačinjene odvojene popisne liste, a potraživanja nisu popisana pojedinačno, u Izvještaju/elaboratu o popisu imovine i obaveza nije dat uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja popisane imovine i obaveza (za nefinansijsku imovinu u stalnim sredstvima naveden je samo podatak o ukupnoj sadašnjoj i nabavnoj vrijednosti).

Revizijskim ispitivanjem provođenja popisa kod nižih budžetskih korisnika utvrđene su neusklađenosti sa članom 4. stav (1. i 2.), 20. stav (1) tačka 3. i 4. i stav (2) pomenutog Pravilnika, jer u Domu zdravlja nije izvršen popis građevinskog zemljišta i zaliha medicinskog zaštitnog materijala i zaštitnih sredstava, izvještaj o popisu ne sadrži minimalno propisane elemente (uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja popisane imovine i obaveza, pregled količinskih i vrijednosnih razlika između stvarnog i knjigovodstvenog stanja), nije izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem vrijednosti popisane imovine i Odluka o usvajanju izvještaja o popisu od strane Upravnog odbora nije donesena u propisanom roku, a kod JU Turistička organizacija i Narodna Biblioteka izvještaj o popisu imovine i obaveza ne sadrži uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja popisane imovine i obaveza, a JU Gimnazija „Kalinovik“ isti nije sačinila.

Uspostavljeni sistem internih kontrola nije funkcionisao na način da je obezbijedio istinito i fer izvještavanje i usklađenost sa važećim zakonima i drugim propisima, što je osim u ovoj tački navedeno u većini tačaka ovog izvještaja.

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se:

- **internim aktima Opštine odredi lice zaduženo za vođenje evidencije o prisustvu zaposlenih na poslu i da se ista vodi ažurno i na propisanim obrascima u skladu sa članom 3. stav (2) i članom 5. stav (1. i 2.) Pravilnika o vođenju evidencija o prisustvu radnika na radu,**

- **blagajničko poslovanje i upravljanje gotovim novcem vrši u skladu sa članom 3. stav (1) tačka d) i stav (2), 7. stav (2) i članom 8. stav (1. i 2.) Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem,**
- **prilikom korišćenja usluga reprezentacije poštuju odredbe člana 4. i 5. Pravilnika o načinu raspolaganja i trošenja sredstava interne i eksterne reprezentacije,**
- **usvoji normativ potrošnje goriva, vrši kontrola utroška goriva i da se u skladu sa članom 3. i 5. Pravilnika o obrascu, sadržaju i načinu popunjavanja putnog naloga, izdaju i popunjavaju putni nalozi za službena vozila,**
- **prodaja nepokretnosti u vlasništvu Opštine putem oglasa i licitacije vrši prema članu 14. stav (4) i 15. stav (2) Pravilnika o postupku javnog konkursa za raspolaganje nepokretnostima u svojini Republike Srpske i jedinica lokalne samouprave i**
- **unos poslovnih transakcija, odnosno evidentiranje u poslovnim knjigama vrši na osnovu validne knjigovodstvene dokumentacije o nastalom poslovnom događaju, shodno članu 8. stav (1), 9. stav (1) i 12. stav (5) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.**

Preporučuje se direktoru Doma zdravlja da obezbijedi da se:

- **evidentiranje sati dežurstva/pripravnosti i obračun naknade plate po navedenom osnovu vrši u skladu sa članom 11. i 14., stav (1., 4. i 5 pod a) Pravilnika o osnovima standarda i normativa zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja,**
- **na osnovu utvrđenog normativa potrošnje goriva, vrši kontrola i izvještavanje o utrošku istog i**
- **Dnevnik blagajne zaključuje na kraju svakog dana u kojem je bilo promjena u blagajni, kako je propisano članom 11. stav (8) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.**

Preporučuje se načelniku i direktoru Doma zdravlja da obezbijede da se:

- **uspostavi sistem internih kontrola u skladu sa Zakonom o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske u smislu da se sačinjava godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti, izvrši popis poslovnih procesa, identifikuju i procijene rizici, definišu kontrolne aktivnosti, kao i druge aktivnosti propisane navedenim zakonom.**

Preporučuje se direktoru Doma zdravlja i Turističke organizacije da se pomoćne knjige za nefinansijsku imovinu u stalnim sredstvima, pomoćna knjiga zaliha (Dom zdravlja) i dnevnik blagajne za gotovinu (TO), uspostave na način da obezbijede analitičke podatke i uvid u hronološki prikaz promjena na sredstvima, u skladu sa članom 12. stav (5) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Preporučuje se načelniku i direktoru Doma zdravlja, JU Centar za socijalni rad, Turističke organizacije, Gimnazije i Narodne biblioteke da obezbijedi da se postupci i procedure provođenja popisa, usaglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem i izvještavanje vrši u skladu sa članom 4. stav (1. i 2.), 17. stav (1. i 5.) i članom 20. stav (1) tačka 3. i 4. i stav (3) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza.

Preporučuje se Skupštini opštine da obezbijedi da se donese odluka o utvrđivanju mjerila i kriterijuma za određivanje lokalnih puteva i ulica i strategija razvoja lokalnih puteva i ulica u naselju kako je propisano članom 10. stav (2) i 13. stav (4) Zakona o javnim putevima.

4. Nabavke

Planom javnih nabavki za 2023. godine sa izmjenama i dopunama planirane su nabavke roba, usluga i radova ukupne vrijednosti od 2.225.685 KM (15 direktnih sporazuma u vrijednosti od 84.000 KM, osam konkurentskih zahtjeva u vrijednosti od 300.587 KM, jedan postupak nabavke usluga iz Aneksa II u vrijednosti od 15.000 KM i sedam otvorenih postupaka u vrijednosti od 1.826.098 KM). Iznosi navedeni u ovoj tački izvještaja su bez uključenog poreza na dodatu vrijednost.

Prema izvještaju o provedenim postupcima javnih nabavki u 2023. godini, dodjelom ugovora okončano je 20 postupaka ukupne vrijednosti od 333.793 KM (15% od ukupno planiranih postupaka javnih nabavki za 2023. godinu) i to jedan otvoreni postupak u iznosu od 134.996 KM koji se odnosi na nabavke u vezi izgradnje Kalinovačke kuće, dva postupka po konkurentskom zahtjevu za dostavljanje ponuda u iznosu od 69.000 KM (nabavka radova na sanaciji puta i nabavka opreme za video nadzor), jedan postupak nabavke usluga iz Aneksa II u iznosu od 20.000 KM (nabavka ugostiteljskih usluga i usluga hotelskog smještaja) i 16 direktnih sporazuma u iznosu od 86.783 KM.

Nabavka Kalinovačke kuće provedena je krajem 2023. godine, a ugovor je realizovan u 2024. godini u iznosu od 134.996 KM.

Revizijskim ispitivanjem obuhvaćeno je osam postupaka nabavki vrijednosti od 245.796 KM (74% ukupno ugovorenih nabavki tokom 2023. godine) i to otvoreni postupak za nabavku, odnosno izgradnju Kalinovačke kuće (134.996 KM), jedan postupak nabavke usluga iz Aneksa II u iznosu od 20.000 KM (nabavka ugostiteljskih usluga), dva konkurentska zahtjeva za dostavljanje ponuda ukupne vrijednosti od 69.000 KM (nabavka radova na sanaciji puta i nabavka opreme za video nadzor) i četiri direktna sporazuma ukupne vrijednosti od 21.800 KM (nabavka reklamnog materijala, uređenje korita Jažičkog potoka i iskop i utovar posipnog materijala za nasipanje lokalnih puteva).

Revizijskim ispitivanjem utvrđeno je da Opština nije provela postupke javnih nabavki, radova, roba i usluga za izvršene nabavke u najmanjem iznosu od 262.788 KM (investiciono održavanje lokalnih puteva, održavanje službenih vozila, usluge osiguranja, održavanje javne rasvjete i nabavke goriva), što nije u skladu sa članom 6. Zakona o javnim nabavkama, kojim je propisano da je ugovorni organ dužan da dodjeljuje ugovore o javnoj nabavci roba, usluga i radova primjenjujući postupke definisane navedenim zakonom i podzakonskim aktima.

Opština nije objavila osnovne elemente ugovora za sve postupke javnih nabavki na portalu javnih nabavki, što nije u skladu sa članom 75. stav (2) Zakona o javnim nabavkama.

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se planiranje i provođenje postupaka javnih nabavki vrši u skladu sa odredbama člana 6. i 75. stav (2) Zakona o javnim nabavkama.

5. Priprema i donošenje budžeta

Skupština opštine je 26.12.2022. godine usvojila Budžet Opštine za 2023. godinu u iznosu od 6.100.000 KM, a 27.12.2023. godine Rebalans budžeta kojim je odobren budžetski okvir u iznosu od 6.450.000 KM („Službeni glasnik Opštine“ broj 8/23).

Rebalansom budžeta je planirano finansiranje aktivnosti Opštine iz budžetskih prihoda u iznosu od 3.939.228 KM (poreski prihodi 2.608.750 KM, neporeski prihodi 1.100.188 KM, grantovi i transferi između različitih jedinica vlasti 230.190 KM), primitaka za nefinansijsku imovinu (400.000 KM) i neutrošenih namjenskih sredstava iz prethodnog perioda u iznosu od 2.110.772 KM (kreditna sredstva 1.729.535 KM i namjenska sredstva iz prethodne godine 381.237 KM).

Odlukom o usvajanju Rebalansa budžeta Opštine budžetski okvir je odobren za lična primanja (1.549.297 KM), rashode po osnovu korišćenja roba i usluga (915.824 KM), rashode finansiranja za kamate na zajmove (95.160 KM), subvencije (334.000 KM), grantove (1.009.763 KM), doznake na ime socijalne zaštite (454.000 KM), transfere (8.100 KM), izdatke za nabavku nefinansijske imovine i dug (2.003.856 KM) i budžetska rezerva (80.000 KM).

Nakon donošenja Rebalansa budžeta nisu vršene realokacije budžetskih sredstava.

Revizijom nisu utvrđene neusklađenosti u odnosu na regulativu koja definiše proces pripreme i donošenja budžeta.

6. Finansijski izvještaji

Opština je sačinila Konsolidovane obrasce finansijskih izvještaja Bilans stanja, Bilans uspjeha, Periodični izvještaj o izvršenju budžeta (u daljem tekstu: PIB 01), Periodični izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima (u daljem tekstu: PIF) i Bilans novčanih tokova u skladu sa članom 26. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 15/17 i 17/22) i obrasce finansijskih izvještaja sa Napomenama dostavila Ministarstvu finansija Republike Srpske u elektronskoj i materijalnoj formi u skladu sa članom 49. stav (6) pomenutog pravilnika.

Prilikom sačinjavanja Konsolidovanih finansijskih izvještaja Opštine za 2023. godinu nije izvršena konsolidacija kako je propisano članom 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 115/17 i 118/18), jer u Konsolidovani bilans stanja nije izvršeno uključivanje kapitala srazmerno procentu učešća u kapitalu JU „Dom za starija lica Kalinovik“ i JKP „Rad“ Kalinovik.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se u Konsolidovani finansijski izvještaj uključuju svi kontrolisani entiteti kako je propisano odredbama člana 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta

Izvršenje budžeta Opštine za period 01.01 – 31.12.2023. godine iskazano je u cjelosti na računovodstvenom fondu 01 u obrascu PIB 01– Periodični izvještaj o izvršenju budžeta na računovodstvenom fondu 01, što predstavlja budžet u užem smislu (u daljem tekstu: PIB 01) i obrascu PIF – Periodični izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima (u daljem tekstu: PIF). Opština je u 2023. godini iskazala ukupne prihode i primitke u iznosu od 4.630.137 KM što je 7% više od planiranih, dok su ukupni rashodi i izdaci iskazani u iznosu od 4.878.317 KM, što je za 24,4% manje u odnosu na rebalans budžeta.

Skupština opštine je na sjednici održanoj 19.04.2024. godine razmatrala i usvojila izvještaj o izvršenju budžeta Opštine za 2023. godinu („Službeni glasnik Opštine Kalinovik“ broj 3/24).

6.1.1. Prihodi i primici

Prihodi i primici za 2023. godinu u PIB-u 01 i PIF-u su iskazani u iznosu od 4.630.137 KM, što sa namjenskim neutrošenim sredstvima prikupljenim u prethodnoj godini od 381.237 KM i neutrošenim namjenskim kreditnim sredstvima iz 2022. godine od 222.979 KM, koja su utrošena u 2023. godini u ukupnom iznosu od 604.216 KM - čini ukupna budžetska sredstva od 5.234.353 KM. Namjenska sredstva obezbijedena u prethodnoj godini su iskazana u iznosu utrošenih sredstava u 2023. godini na poziciji - raspodjela suficita iz prethodnog perioda. Odnose se na sredstva namjenskih neporeskih prihoda po osnovu naknada za šume (319.098 KM), naknada za vode (30.318 KM) i koncesionih naknada (31.821 KM)

6.1.1.1. Prihodi

Poreski prihodi iskazani su u iznosu od 2.697.573 KM, a najvećim dijelom se odnose na poreze na lična primanja i prihode od samostalnih djelatnosti (126.988 KM), poreze na imovinu (71.949 KM) i indirektno poreze prikupljene preko Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine (2.494.045 KM).

Neporeski prihodi su iskazani u iznosu od 1.243.943 KM, po osnovu naknada po raznim osnovama (719.815 KM), administrativnih naknada i taksi (4.375 KM), komunalnih naknada i taksi (11.852 KM), prihoda od pružanja javnih usluga (499.091 KM) i ostalih neporeskih prihoda (7.805 KM).

Naknade po raznim osnovama (namjenska sredstva) ostvarene su najvećim dijelom po osnovu naknada za korišćenje šuma u iznosu od 633.323 KM (od čega se na naknade za šume u privatnoj svojini odnosi iznos od 11.681 KM), naknada za vode (11.112 KM), sredstava za finansiranje zaštite od požara (2.850 KM) i koncesione naknade (72.452 KM). Skupština opštine je nakon obezbijedenih saglasnosti nadležnih ministarstava usvojila planove/programe o utrošku ostvarenih sredstva po osnovu naknada za šume, naknada za vode i koncesionih naknada. Nije donesen plan utroška sredstava za finansiranje posebnih mjera zaštite od požara, a u 2023. godini su ostvarene u iznosu od 2.850 KM.

Planom utroška sredstava ostvarenih po osnovu naknada za šume planirano je finansiranje u iznosu od 400.000 KM. Prema Izvještaju o realizaciji plana, raspoloživa sredstva su iznosila 621.642 KM (u plan nisu uključena prenesena neutrošena sredstva iz 2022. godine). Prema dostavljenom Izvještaju o utrošku sredstava ostvarenih po osnovu naknade za šume, u 2023. godini su u skladu sa planom utrošena sredstva u iznosu od 468.140 KM (odnose se na subvencije u poljoprivredi i JKP „Rad“ Kalinovik za održavanje vodovodne i kanalizacione mreže u ukupnom iznosu od 211.717 KM, održavanje lokalnih puteva u opštini od 136.162 KM i kapitalna ulaganja za nabavku opreme i zgrada od 120.261 KM). Neutrošena sredstva od 153.502 KM koja su uplaćena krajem decembra/2023. godine iskazana su na žiro-računu Opštine.

Namjenska sredstva posebnih vodnih naknada Planom utroška sredstava ostvarenih od vodnih naknada planirana su u iznosu od 11.000 KM, a ostvarena u iznosu od 11.114 KM. Navedena sredstva nisu utrošena u 2023. godini i iskazana su na namjenskom računu posebnih namjena za vode.

Namjenska sredstva od koncesionih naknada, Programom utroška sredstava ostvarenih od koncesionih naknada planirana su u iznosu od 70.000 KM, a ostvarena u iznosu od 72.452 KM. Navedena sredstva nisu utrošena u 2023. godini i iskazana su na jedinstvenom računu trezora Opštine.

Skupština opštine je usvojila izvještaj o realizaciji navedenih namjenskih sredstava.

Prihodi od komunalnih naknada i taksi su ostvareni u potpunosti po osnovu komunalnih taksi. Opština nije izdavala rješenja za komunalne naknade u 2023. godini i prethodnim godinama, što nije u skladu sa članom 25. Zakona o komunalnim djelatnostima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 124/11 i 100/17) i Odlukom o komunalnoj naknadi („Službeni glasnik opštine Kalinovik“, broj 12/14), kojima je određena visina i obaveza plaćanja komunalne naknade.

Prihodi od pružanja javnih usluga najvećim dijelom se odnose na prihode koje je ostvario Dom zdravlja od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske za pružanje zdravstvenih usluga (495.928 KM).

Ostali neporeski prihodi najvećim dijelom se odnose na refundacije plata pripravnika uplaćene od strane Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske (6.400 KM).

Grantovi se odnose na uplaćena sredstva od strane Ministarstva rada i boračko-invalidske zaštite (5.000 KM) i opština Pale, Trnovo, Rogatica i Istočno Sarajevo (4.500 KM) za manifestaciju „Gvozno - Ozon“.

Transferi između različitih jedinica vlasti iskazani su u iznosu od 271.778 KM KM, a najvećim dijelom se odnose na transfer od Ministarstva uprave i lokalne samouprave za nerazvijenu opštinu (80.451 KM), Vlade Republike Srpske za manifestaciju „Gvozdno - Ozon“ (10.000 KM), Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite po osnovu Zakona o socijalnoj zaštiti (121.096 KM) i Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede za izgradnju Kalinovačke kuće (50.000 KM).

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se u skladu sa članom 25. Zakona o komunalnim djelatnostima, izdaju rješenja za komunalnu naknadu i odredi visina plaćanja na osnovu Odluke o komunalnoj naknadi.

6.1.1.2. Primici

Primici su iskazani u ukupnom iznosu od 407.343 KM po osnovu primitaka za nefinansijsku imovinu (405.788 KM) i ostalih primitaka (1.555 KM).

Primici za nefinansijsku imovinu su ostvareni po osnovu prodaje zemljišta u okviru Turističkog kompleksa „Zelengora I“ i „Zelengora II“ (objašnjeno u tački 3. ovog izvještaja).

6.1.2. Rashodi i izdaci

Rashodi i izdaci u obrascima PIB 01 i PIF iskazani su u ukupnom iznosu od 4.878.317 KM, a odnose se na budžetske rashode (4.443.105 KM) i izdatke (435.212 KM).

6.1.2.1. Rashodi

Budžetski rashodi su iskazani po osnovu rashoda za lična primanja zaposlenih (1.536.127 KM), rashoda po osnovu korišćenja roba i usluga (925.364 KM), finansiranja kamata na primljene zajmove (97.640 KM), subvencija (370.583 KM), grantova (1.060.063 KM), doznaka na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova (442.667 KM) i transfera između različitih jedinica vlasti (10.661 KM).

Rashodi za lična primanja zaposlenih se odnose na rashode za bruto plate zaposlenih (1.289.145 KM), bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada (239.846 KM) i jednokratne pomoći – bruto (7.136 KM). Obuhvataju lična primanja zaposlenih u Opštinskoj upravi i ustanovama čija se lična primanja finansiraju iz budžeta Opštine (Centar za socijalni rad, Dom zdravlja i Turistička organizacija).

Rashode za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada čine naknade za prevoz na posao i sa posla (18.290 KM), naknade za topli obrok (71.357 KM), regres za godišnji odmor (60.900 KM), nagrade za posebne rezultate u radu (8.121 KM), dnevnice za službena putovanja u zemlju (2.040 KM) i porez i doprinosi na naknade (79.138 KM).

Rashodi po osnovu korišćenja robe i usluga se najvećim dijelom odnose na rashode po osnovu energije, komunalnih i komunikacionih usluga (138.246 KM), režijskog materijala (19.559 KM), tekućeg održavanja (178.578 KM), putovanja i smještaja (79.040 KM), stručnih usluga (81.041 KM), usluga održavanja javnih površina i zaštite životne sredine (124.763 KM) i na ostale neklasifikovane rashode (301.292 KM).

Rashodi po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga najvećim dijelom se odnose na rashode po osnovu utroška energije (52.182 KM), komunalnih usluga (49.151 KM) i komunikacionih usluga (28.391 KM).

Rashodi za tekuće održavanje najvećim dijelom se odnose na rashode za tekuće održavanje objekata drumskog saobraćaja (88.005 KM), prevoznih sredstava (33.961 KM) i rashode za ostalo tekuće održavanje (50.932 KM).

Rashodi po osnovu putovanja i smještaja su iskazani najvećim dijelom po osnovu utroška goriva u iznosu od 73.813 KM, od čega u Opštinskoj upravi 22.402 KM, a u Domu zdravlja 40.866 KM.

Rashodi za stručne usluge najvećim dijelom se odnose na rashode usluga platnog prometa (8.019 KM), objavljivanja tendera, oglasa i informativnih tekstova (26.585 KM), osiguranja

imovine i zaposlenih (13.029 KM), održavanja računarskih programa i licenci (9.884 KM) i ostale stručne usluge (12.852 KM).

Rashodi za usluge održavanja javnih površina i zaštite životne sredine odnose se na usluge održavanja zelenih površina (38.148 KM), utrošak električne energije za javnu rasvjetu (35.335 KM), zimske službe (48.158 KM) i zaštite životne sredine (3.122 KM).

Ostali neklasifikovani rashodi najvećim dijelom se odnose na bruto naknade skupštinskim odbornicima (100.929 KM), naknade po ugovorima o djelu (23.976 KM), naknade za rad van radnog odnosa (9.264 KM), reprezentaciju na ime ugostiteljskih usluga (34.216 KM), obilježavanja manifestacija Opštine (56.865 KM), poklona (22.879 KM) i ostale nepomenute rashode (41.648 KM).

Subvencije se odnose na subvencije u oblasti poljoprivrede – subvencije za mlijeko u iznosu od 71.902 KM, projekti u poljoprivredi/podsticaji u iznosu od 146.100 KM (nabavka plastenika, osnovnog stada, projekti za razvoj peradarstva i dr.), vanredne mjere i naknada šteta u iznosu od 29.423 KM i subvencije u ostalim oblastima od 123.145 KM (JKP „Rad“ i Centrotrans - subvencija za prevoz). Sredstva subvencija za poljoprivredu su odobrena u skladu sa Pravilnikom o uslovima i načinu raspodjele sredstava za subvencije u poljoprivredi koji se donosi na godišnjem nivou.

Grantovi se odnose na tekuće i kapitalne grantove. Tekući grantovi najvećim dijelom se odnose na grantove neprofitnim organizacijama od 741.181 KM (najznačajniji su grantovi humanitarnim organizacijama i udruženjima – 33.735, udruženju poljoprivrednika – 60.000 KM, sportskim i omladinskim organizacijama i udruženjima – 60.000 KM), organizacijama i udruženjima u oblasti zdravstvene i socijalne zaštite i komunalne djelatnosti – 133.746 KM, organizacijama i udruženjima u oblasti obrazovanja, naučno-istraživačke djelatnosti, kulture i informacija – 43.910 KM, Vatrogasnom društvu Kalinovik – 112.725 KM i ostali tekući grantovi neprofitnim subjektima u zemlji – 58.825 KM) i tekuće grantove udruženjima po projektima od 159.020 KM (grant Boračkoj organizaciji – 66.220 KM, Sportskom savezu Kalinovik – 54.400 KM i KUD „Zagorje“ – 14.700 KM i dr.).

Ostali kapitalni grantovi u zemlji iskazani su u iznosu od 309.253 KM, a najvećim dijelom se odnose na kapitalni grant Crkvenoj opštini Kalinovik od 20.710 KM, grant borcima prve kategorije od 19.900 KM i kapitalne grantove date Zavičajnim udruženjima u iznosu od 222.979 KM.

U toku 2023. godine rebalansom budžeta, odnosno po Odlukama Skupštine opštine odobreni su i uplaćeni kapitalni grantovi Zavičajnim udruženjima, Obalj (79.960 KM), Boljanovići (69.641 KM) i Vlaholje (73.378 KM). Navedena sredstva su utrošena za nasipanje (pripreme radnje za asfaltiranje) i asfaltiranje lokalnih puteva na području navedenih sela. Nabavku, ugovaranje i nadzor nad izvršenjem ugovorenih radova provodila su zavičajna udruženja. Obzirom da se u ovom slučaju radi o ulaganjima u stalnu imovinu (lokalni putevi) Opštine, ista je bila u obavezi da kao investitor, provede proceduru javne nabavke, kao i ostale aktivnosti u vezi realizacije predmetnih radova (ugovaranje, vršenje nadzora i dr.). Revizijom je utvrđeno da su kapitalni grantovi neprofitnim subjektima u zemlji precijenjeni, a izdaci za proizvedenu stalnu imovinu i proizvedena stalna imovina - zgrade i objekti potcijenjeni u najmanjem iznosu od 222.979 KM, jer su izdaci koji se odnose na investiciono održavanje saobraćajnih objekata, odnosno asfaltiranje opštinskih lokalnih puteva, evidentirani na ostalim kapitalnim grantovima neprofitnim subjektima u zemlji, što nije u skladu sa članom 61. stav (1) i 96. stav (1) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike, kao i članom 20. stav (2. i 3.), 95. stav (3) i članom 105. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 98/16, 115/17, 118/18 i 97/23). Nepravilnost je otklonjena u toku revizije, te shodno tome nije data preporuka.

Za dodjelu dijela sredstava granta nisu definisana pravila i kriterijumi raspodjele sredstava, u većini slučajeva nije bilo javnog oglašavanja, sredstva su dodijeljena podnosiocima

zahtjeva najčešće bez sačinjenih projekata, a isti nisu ocijenjeni, rangirani i nisu analizirani efekti uloženi sredstava, dio korisnika nije dostavio izvještaj o utrošku sredstava, što nije u skladu sa članom 11. Odluke o izvršenju budžeta Opštine Kalinovik za 2023. godinu.

Doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova su iskazane u iznosu od 442.667 KM, a čine ih doznake građanima koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova u iznosu od 361.892 KM i doznake pružaocima usluga socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova u iznosu od 80.775 KM.

Doznake građanima koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova odnose se na stalnu novčanu pomoć koja se isplaćuje šticeenicima ustanova socijalne zaštite i dodatak za pomoć i njegu drugog lica (225.025 KM), tekuću pomoć porodicama palih boraca, ratnih vojnih invalida i civilnih žrtava rata (7.169 KM), pomoć učenicima, studentima i pojedincima u oblasti nauke i kulture (50.390 KM), tekuće pomoći porodici, djeci i mladima (21.500 KM) i ostale tekuće doznake građanima koje se isplaćuju iz budžeta opštine (57.807 KM).

Doznake pružaocima usluga socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova odnose se na doznake ustanovama socijalne zaštite za smještaj šticeenika (80.775 KM).

Transferi između ili unutar jedinica vlasti, najvećim dijelom se odnose na transfere fondovima obaveznog socijalnog osiguranja (8.594 KM).

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se za dodjelu grantova definišu pravila i kriterijumi, osigura jednakost i transparentnost za sve korisnike, analiziraju ostvareni rezultati i efekti datih sredstava i da korisnici sredstava granta podnose izvještaje o utrošku primljenih sredstava u skladu sa članom 11. Odluke o izvršenju budžeta za predmetnu godinu.

6.1.2.2. Izdaci

Izdaci su iskazani u ukupnom iznosu od 435.212 KM, a odnose se na izdatke za nefinansijsku imovinu (194.459 KM), izdatke za otplatu dugova (240.098 KM) i ostale izdatke (655 KM). Po nalazu revizije izdaci su potcijenjeni za iznos od 222.979 KM (objašnjeno u tački 6.1.2.1. izvještaja).

Izdaci za nefinansijsku imovinu odnose na izdatke za izgradnju i investiciono održavanje zgrada i objekata (103.256 KM), za nabavku opreme (81.113 KM), dragocjenosti (440 KM) i zalihe, materijala, sitnog inventara, auto-guma i odjeće (9.650 KM) .

Izdaci za izgradnju i pribavljanje zgrada i objekata su iskazani u iznosu od 96.236 KM, a najvećim dijelom se odnose na izgradnju Kalinovačke kuće u iznosu od 63.183 KM (za dio koji se finansira iz vlastitih sredstava), uređenje rječnih korita (7.020 KM) i geodetskih radova za snimanje situacije terena – sa izradom uzdužnog profila od rezervoara „Kutsko vrelo“ do rezervora „Pušina“ (6.581 KM).

Izdaci za investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju objekata iskazani su u iznosu od 7.020 KM, a po nalazu revizije isti su potcijenjeni u najmanjem iznosu od 222.979 KM (objašnjeno u tački 6.1.2.1. izvještaja).

Izdaci za nabavku opreme najvećim dijelom se odnose na nabavku opreme za video nadzor (30.391 KM) i vatrogasne opreme (30.037 KM).

Izdaci za zalihe materijala, sitnog inventara i autoguma najvećim dijelom se odnose na nabavku auto-guma (5.742 KM) i medicinskog materijala (3.906 KM) u Domu zdravlja.

Izdaci za otplatu dugova odnose se na izdatke za otplatu glavnice duga koja dopijeva u 2023. godini po osnovu namjenskog kredita za kapitalne investicije koji je ugovoren sa Bankom poštanska štedionica i realizovan 2022. godine.

6.1.3. Budžetski deficit

U obrascu PIB iskazan je budžetski deficit u iznosu od 8.982 KM koji predstavlja zbir razlike između zbira budžetskih prihoda i primitaka za nefinansijsku imovinu (4.628.582 KM) i zbira budžetskih rashoda i izdataka za nefinansijsku imovinu (4.637.564 KM).

6.1.4. Neto finansiranje

Neto finansiranje je iskazano u iznosu od 365.018 KM, a predstavlja zbir neto zaduživanja iskazanih u negativnom iznosu od 240.098 KM), ostalih neto primitaka (900 KM) i raspodjele suficita iz ranijih perioda (604.216 KM).

6.1.5. Razlika u finansiranju

Razlika u finansiranju je iskazana u iznosu od 356.036 KM, što predstavlja razliku između budžetskih sredstava (5.234.353 KM) i budžetskih izdataka (4.878.317 KM).

6.2. Bilans uspjeha

6.2.1. Prihodi

Prihodi u Bilansu uspjeha su iskazani u iznosu od 4.693.134 KM po osnovu budžetskih prihoda iskazanih u izvještaju o izvršenju budžeta u iznosu od 4.222.794 KM (navedeni pod tačkom 6.1.1. izvještaja) i prihoda obračunskog karaktera u iznosu od 470.340 KM.

Prihodi obračunskog karaktera najvećim dijelom se odnose na prihode od prodaje imovine (90.291 KM), pomoći u naturi (327.114 KM) i prihode obračunskog karaktera evidentirane po osnovu poreskih i drugih fiskalnih propisa (51.652 KM).

Prihodi od prodaje imovine odnose se na uknjižene dobitke od prodaje parcela –zemljišta u okviru Turističkog kompleksa na Zelengori.

Pomoći u naturi najvećim dijelom se odnose na donaciju vatrogasnog vozila –cisterne dobijenog od strane Vatrogasnog saveza Republike Srpske (260.000 KM) i donaciju zaštitne opreme i materijala (Covid) Domu zdravlja isporučenu od strane Fonda zdravstvenog osiguranja (31.298 KM) i prenos terenskog vozila „Lada niva - travel konfort“ u vlasništvo Doma zdravlja (33.495 KM).

Prihodi obračunskog karaktera – pomoći u naturi su precijenjeni za iznos od 33.495 KM, kao i rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine za 2.395 KM i rashodi obračunskog karaktera – date pomoći u naturi za iznos od 31.100 KM, jer prenos imovine koji je izvršen bez naknade između budžetskih korisnika koji pripadaju istoj jedinici vlasti nije evidentiran u skladu sa članom 62. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Prihodi obračunskog karaktera evidentirani po osnovu poreskih i drugih fiskalnih propisa se odnose na prihode po osnovu zakupa nefinansijske imovine (nenaplaćena potraživanja od firme „Sinohidro“ – 28.080 KM, Poljoprivredne zadruge Gvozno – 11.750 KM, Zelengora d.o.o. – 5.000 KM i dr.).

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se evidentiranje prenosa imovine između budžetskih korisnika koji pripadaju istoj jedinici vlasti unutar iste GKT vrši prema članu 62. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.2.2. Rashodi

Rashodi u Bilansu uspjeha su iskazani u iznosu od 5.326.315 KM, a čine ih rashodi iskazani u periodičnom izvještaju o izvršenju po računovodstvenim fondovima u iznosu od 4.443.105 KM (tačka 6.1.2.1. izvještaja) i rashodi obračunskog karaktera iskazani u iznosu od 883.210 KM.

Rashodi obračunskog karaktera odnose se na nabavnu vrijednost realizovanih zaliha sitnog inventara i auto - guma (9.650 KM), rashode po osnovu amortizacije (557.661 KM), rashode od usklađivanja vrijednosti imovine (284.799 KM) i date pomoći u naturi (31.100 KM).

Opština je obračun troškova amortizacije za 2023. godinu vršila prema propisanim stopama iz Pravilnika o primjeni godišnjih amortizacionih stopa za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 110/16) i iskazala rashode amortizacije za zgrade i objekte (330.943 KM), opremu (170.503 KM), investiciju u imovinu (38.338 KM) i nematerijalnu proizvedenu imovinu (17.877 KM). Prema nalazu revizije potcijenjeni su rashodi po osnovu amortizacije i korekcija vrijednosti opreme za iznos od 7.577 KM, a neto vrijednost opreme i rezultat tekuće godine precijenjeni za navedni iznos, jer Turistička organizacija nije izvršila obračun amortizacije za 2023. godinu, što nije u skladu sa članom 26. stav (4) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike. Nepravilnost je otklonjena u toku revizije, te shodno tome nije data preporuka.

Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine najvećim dijelom se odnose na usklađivanje vrijednosti kratkoročnih potraživanja (199.349 KM) evidentiranih na osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije Poreske uprave Republike Srpske o prijavljenim i uplaćenim porezima za period 01.01-31.12.2023. godine i rashode po osnovu izvršene procjene imovine u Domu zdravlja (60.529 KM). Prema nalazu revizije, rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine su potcijenjeni u iznosu od 287.403 KM (potcijenjeni za 289.798 KM – tačka 6.3.1.1. izvještaja, a precijenjeni za iznos od 2.395 KM – tačka 6.2.1. izvještaja).

Pomoći u naturi date pravnim licima u zemlji (31.100 KM) se odnose na ustupljeno terensko vozilo „lada niva - travel konfor“ u skladu sa Odlukom o prenosu prava svojine od 26.12.2022. godine na Dom zdravlja. Prema nalazu revizije pomoći u naturi su precijenjene za iskazani iznos (tački 6.2.1. izvještaja).

6.2.3. Finansijski rezultat

U Bilansu uspjeha kao razlika prihoda (4.693.134 KM) i rashoda (5.326.315 KM) iskazan je negativan finansijski rezultat u iznosu od 633.181 KM. Prema nalazu revizije iskazani finansijski rezultat u negativnom iznosu treba uvećati za 74.396 KM (tačka 6.2.1, 6.2.2, 6.3.1.1. i 6.3.3. izvještaja).

6.3. Bilans stanja

6.3.1. Aktiva

Na dan 31.12.2023. godine iskazana je poslovna aktiva u iznosu od 24.650.351 KM bruto vrijednosti, 6.312.225 KM ispravke vrijednosti i 18.338.126 KM neto vrijednosti, a čine je tekuća i stalna imovina. Prema nalazu revizije tekuća imovina je precijenjena u iznosu od 289.798 KM, a stalna imovina potcijenjena u iznosu od 215.402 KM, što je navedeno pod tačkama 6.3.1.1. i 6.3.1.2. izvještaja.

6.3.1.1. Tekuća imovina

Tekuća imovina se odnosi na kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja i nefinansijsku imovinu u tekućim sredstvima.

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja je iskazana u neto iznosu 2.611.478 KM (bruto vrijednost u iznosu od 2.809.417 KM i ispravke vrijednosti u iznosu od 197.939 KM), a čine je gotovina, kratkoročna potraživanja, kratkoročna razgraničenja, te kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti.

Gotovina je iskazana u iznosu od 1.929.633 KM i odnosi se na sredstva na bankovnim računima (1.884.899 KM) i na sredstva u blagajni (44.734 KM). Opština kod poslovnih banaka ima sedam otvorenih računa (u sjedištu Opštine ne postoji banka).

Kratkoročna potraživanja su iskazana u neto iznosu od 506.984 KM (bruto vrijednost u iznosu od 702.373 KM i ispravka vrijednosti u iznosu od 195.389 KM), a najvećim dijelom se odnose na potraživanja po osnovu prodaje i izvršenih usluga (455.960 KM), za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode (41.031 KM) i ostala kratkoročna potraživanja (9.353 KM).

Potraživanja po osnovu prodaje i izvršenih usluga odnose se najvećim dijelom na potraživanja za prodato zemljište u okviru Turističkog kompleksa „Zelengora“ (389.675 KM) i potraživanja po osnovu zakupa poslovnih prostora i zemljišta i zauzimanja javnih površina (53.448 KM).

Pomoćna evidencija o navedenim potraživanjima nije ažurna i od strane Opštine nisu preduzimane aktivnosti u cilju poboljšanja naplate navedenih potraživanja, što nije u skladu sa članom 22. Uputstva o obračunu, naplati i kontroli naplate neporeskih prihoda Opštine Kalinovik.

Sporna potraživanja po osnovu prodaje u zemlji u iznosu od 54.244 KM najvećim dijelom odnose se na sporna potraživanja od fizičkih i pravnih lica po osnovu zakupa poslovnih prostora i zauzimanja javnih površina.

Revizijom je utvrđeno da su potcijenjena sporna potraživanja i korekcija potraživanja po osnovu prodaje u zemlji, kao i rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine u iznosu od 289.798 KM, a precijenjena potraživanja po osnovu prodaje u zemlji i finansijski rezultat tekuće godine za isti iznos, jer nije vršena procjena naplativosti potraživanja po osnovu prodatih parcela/zemljišta iz 2021 i 2022. godine koja nisu naplaćena u roku od 12 mjeseci od datuma dospjeća, što nije u skladu sa članom 73. stav (1. i 2.) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike. Navedena nepravilnost je otklonjena u toku vršenja ove revizije (ispravka greške iz ranijeg perioda je izvršena u skladu sa MRS JS 3 – računovodstvene politike, računovodstvene procjene i greške), tako da za istu nije data preporuka.

Na računu potraživanja od prodaje roba i usluga nije iskazan dugovni i potražni promet u iznosu od 495.929 KM, jer po ispostavljenim fakturama za izvršene ambulantne usluge i usluge prevoza pacijenata (1/12), nisu evidentirana potraživanja od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske, što nije u skladu sa odredbama člana 68. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike. Evidentiranje kod Doma zdravlja je vršeno prilikom uplata Fonda direktno na prihodima od pružanja ambulantnih usluga. Na potraživanjima je iskazano nenaplaćeno potraživanje u iznosu od 12.794 KM koje se odnosi na usluge (1/12) iz decembra 2023. godine.

Potraživanja za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode odnose se na potraživanja po osnovu poreskih i neporeskih prihoda, a prema Izvještaju iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima za period 01.01.31.12.2023. godine iskazan je iznos od 41.031 KM.

Sporna potraživanja za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode iskazana su prema Izvještaju iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima za period 01.01.-31.12.2023. godine u iznosu od 141.145 KM.

Ostala kratkoročna potraživanja odnose se najvećim dijelom na potraživanja po osnovu raspodjele javnih prihoda na dan 31.12.2023. godine.

Kratkoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 33.082 KM, a najvećim dijelom odnose se na kratkoročno razgraničene rashode, odnosno unaprijed plaćene premije osiguranja i unaprijed plaćene troškove električne energije za račun firme „Sinohidro“ (zakupac objekata u Gornjem logoru).

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti iskazana je u iznosu od 110.482 KM, a najvećim dijelom se odnosi na potraživanja po osnovu transfera od Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede za projekat Kalinovačka kuća (50.000 KM), Ministarstva uprave i lokalne samouprave po osnovu nerazvijene opštine (40.225 KM) i Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite u iznosu od 19.855 KM (po osnovu prava iz socijalne zaštite od 11.605 KM i po osnovu projekta „Jednaka šansa za sve“ od 8.250 KM).

Nefinansijska imovina u tekućim sredstvima iskazana je u iznosu od 31.297 KM i u cjelosti se odnosi na zalihe zaštitne opreme i materijala (Covid) u Domu zdravlja.

Nefinansijska imovina u tekućim sredstvima, odnosno stalna imovina namijenjena prodaji nije iskazana, a prema nalazu revizije ista je potcijenjena za neevidentirane efekte procjene zemljišta u okviru Regulacionog plana - parcele Turističkog kompleksa „Zelengora I i II“ (objašnjeno u tački 6.3.1.2. izvještaja).

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se preduzmu mjere za naplatu kratkoročnih potraživanja u skladu sa članom 22. Uputstva o obračunu, naplati i kontroli naplate neporeskih prihoda Opštine Kalinovik i drugim važećim propisima.

Preporučuje se direktoru Doma zdravlja da obezbijedi da se evidentiranje potraživanja po osnovu izvršenih ambulantnih usluga i usluga prevoza pacijenata vrši na obračunskom osnovu, u skladu sa odredbama člana 68. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

6.3.1.2. Stalna imovina

Stalna imovina je iskazana u neto iznosu od 21.840.934 KM bruto vrijednosti, 6.114.286 KM ispravke vrijednosti i neto vrijednosti 15.726.648 KM, a čine je dugoročna finansijska imovina i razgraničenja i nefinansijska imovina u stalnim sredstvima.

Dugoročna finansijska imovina iskazana je u bruto/neto iznosu od 23.808 KM, a čine je dugoročni plasmani bruto/neto vrijednosti od 4.000 KM i dugoročna potraživanja bruto/neto vrijednosti od 19.808 KM.

Dugoročni plasmani se odnose na akcije i učešća u kapitalu (osnivački ulozi) u zavisnim ili povezanim licima JU Centar za socijalni rad (2.000 KM), JU „Dom za starija lica Kalinovik“ (2.000 KM) i JKP „Rad“ u iznosu od 1 KM. Opština nije izvršila konsolidaciju kapitala za JU „Dom za starija lica“ Kalinovik i JKP „Rad“ (tačka 6. izvještaja). Osnovni kapital u prezentovanom Bilansu stanja i Rješenju o registraciji JKP „Rad“ Kalinovik, nije usaglašen.

Dugoročna potraživanja se najvećim dijelom odnose na odgođena potraživanja po osnovu naknade za šume za koje je produžen rok plaćanja, a evidentirana su na osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije Poreske uprave Republike Srpske o prijavljenim i uplaćenim porezima za period 01.01.31.12.2023. godine.

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima iskazana je u neto iznosu od 15.702.840 KM (bruto vrijednost 21.817.126 KM i ispravka vrijednosti 6.114.286 KM), a čine je proizvedena stalna imovina neto vrijednosti od 9.468.043 KM (bruto vrijednosti 15.582.275 KM i ispravke vrijednosti 6.114.232 KM), dragocjenosti (626 KM), neproizvedena stalna imovina (6.035.308 KM) i nefinansijska imovina u stalnim sredstvima u pripremi (198.863 KM). Po nalazu revizije nefinansijska imovina u stalnim sredstvima je potcijenjena u najmanjem iznosu od 215.402 KM (tačka 6.1.2.1. i 6.2.2. izvještaja).

Opština je 2019. godine na osnovu Odluke Vlade Republike Srpske o prenosu neperspektivnih lokacija i ostalih nepokretnosti u bivšoj kasarni „Neretva-Gornji logor“ i elaborata ovlaštenog procjenjivača, uknjižila imovinu i objekte u vrijednosti od 1.109.139 KM. Značajna vrijednost dodijeljene imovine nije priznata i iskazana u poslovnim knjigama Opštine, jer navedenom procjenom nije obuhvaćeno pripadajuće zemljište površine od 4.748 m², šuma 1-4 klase na površini od 80 ha (hektara) i objekti infrastrukture (parkinzi, igrališta i vodovodi), što nije u skladu sa članom 20. stav (7), 29. stav (7) i 31. stav (3) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike

Proizvedenu stalnu imovinu čine neto vrijednost zgrada i objekata (6.245.343 KM), postrojenja i opreme (875.606 KM), investicione imovine (2.206.450 KM) i nematerijalne proizvedene imovine (140.644 KM).

Zgrade i objekte čine stambeni objekti i jedinice (640.865 KM), poslovni objekti i prostori (1.520.730 KM), saobraćajni objekti, putevi, vanjska rasvjeta i trotoari (2.378.118 KM) i ostali objekti - vodovodi, spomenici i dr. (1.705.630 KM).

Stambeni objekti i jedinice se najvećim dijelom odnose na stambene objekte i objekte za smještaj bivše kasarne u Gornjem logoru (306.272 KM) i zgradu opštine (88.658 KM).

Poslovni objekti i prostori najvećim dijelom se odnose na objekat JU Dom za starija lica Kalinovik (856.948 KM), sportsko-rekreativne objekte (104.045 KM), Etno kuću – Zelengora (150.377 KM), objekte bivše kasarne u Donjem logoru (211.980 KM) i zgradu Doma zdravlja (120.719 KM).

Saobraćajni objekti se najvećim dijelom odnose na lokalne kategorisane i nekatogorisane puteve, gradske ulice i trotoare i javnu rasvjetu, a isti su prema nalazu revizije potcijenjeni za iznos od 222.979 KM (tačka 6.1.2.1. izvještaja).

Ostali poslovni objekti se najvećim dijelom odnose na vodovodnu i kanalizacionu mrežu (1.094.031 KM), spomenike (333.664 KM) i parkove (236.520 KM).

Postrojenja i oprema odnose se na motorna i terenska vozila i ostala prevozna sredstva (617.625 KM), kancelarijska, komunikaciona, računarska, rashladna i zaštitna oprema (71.729 KM), medicinska oprema, oprema za obrazovanje, nauku, kulturu i sport (150.997 KM), vatrogasna i komunalna oprema, mašine i ostala oprema (35.255 KM). Po osnovu nabavke vatrogasnog vozila „Ural“ vrijednost opreme u 2023. godini je uvećana za 290.037 KM (iz donacije Vatrogasnog saveza Republike Srpske finansiran je iznos od 260.000 KM). Prema nalazu revizije oprema je precijenjena za iznos od 7.577 KM (tačka 6.2.2. izvještaja).

Investiciona imovina se odnosi na zemljište i građevinske objekte bivše Farme „Pavlovac“ date u operativni zakup Poljoprivrednoj zadruzi Gvozno (1.044.573 KM), hotel i objekti za smještaj bivše kasarne „Neretva“ – Gornji logor (712.338 KM) date u zakup kineskoj firmi „Sinohidro Corp Ltd“ Filijala Banja Luka i objekti i zemljište Pilane Jažići (449.538 KM) date u zakup firmi „Zelengora“ d.o.o.

Nematerijalnu proizvedenu imovinu čine šumsko-privredna osnova za šume u privatnom vlasništvu (10.262 KM), regulacioni planovi (51.034 KM) i tehnička dokumentacija pribavljena za potrebe elektrifikacije područja obuhvaćenog regulacionim planom - Turističkog naselja „Zelengora I i II“ (78.719 KM).

Neproizvedena stalna imovina odnosi se na poljoprivredno zemljište (5.963.470 KM) i ostalo građevinsko zemljište od (71.838 KM).

Dio poljoprivrednog zemljišta odnosi se na zemljište Katastarske opštine Zelengora ukupne površine od 242,47 ha koje je evidentirano 2014. godine.

Skupština opštine Kalinovik je za dio zemljišta prethodno navedene Katastarske opštine Odlukama Skupštine opštine od 02.07.2021. i 19.04.2022. godine usvojila Regulacione planove Turističkog kompleksa „Zelengora I“ i „Zelengora II“ kojima je, između ostalog, utvrđen plan građevinskih i regulacionih linija i plan parcelizacije. Procijenjena tržišna vrijednost dijela zemljišta Turističkog kompleksa Zelengora prema procjenama od 03.08.2021. godine (37 parcela ukupne površine od 11.119 m²) i 01.08.2022. godine (97 parcela ukupne površine od 28.513 m²) koje je izvršio vještak građevinske struke, iznosi 1.345.315 KM.

Skupština opštine je donijela četiri Odluke o prodaji nekretnina putem oglasa uz provođenje licitacije u periodu 2021-2023. godina, a početne cijene su za većinu parcela određene u većim iznosima od procijenjenih. Nakon provedenih licitacija u 2021. i 2022. godini prodato je 78 parcela, a u 2023. godini 29 parcela.

Nakon izvršenih procjena zemljišta Turističkog kompleksa „Zelengora I i II,“ Opština nije izvršila njegovu revalorizaciju, a navedeno zemljište koje nije prodato do kraja 2023. godine, nije klasifikovano i vrednovano kao imovina namjenjena prodaji, što nije u skladu sa član 29. stav (7), 42., 43. stav (1. i 4.) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima u pripremi odnosi se na projekat ski- lifta (123.736 KM) i kupovinu šumarske kuće u Šumadijskoj ulici (75.127 KM).

Preporučuje se načelniku da obezbijedi da se:

- **vrednovanje i evidentiranje dijela dodijeljene imovine (objekata infrastrukture, zemljišta i šuma) bivše vojne kasarne „Neretva – Gornji logor“ vrši u skladu sa članom 20. stav (7), 29. stav (7) i 31. stav (3) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike i**
- **nakon izvršene procjene zemljišta u skladu sa članom 29. stav (7) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike izvrši njegova revalorizacija, a zemljište koje je namijenjeno prodaji klasifikuje i vrednuje u skladu sa članom 42. i 43. stav (1. i 4.) navedenog Pravilnika.**

6.3.2. Pasiva

Na dan 31.12.2023. godine iskazana je poslovna pasiva u iznosu od 18.338.126 KM, a čine je obaveze i razgraničenja i vlastiti izvori. Po nalazu revizije ukupna pasiva je precijenjena u iznosu od 65.114 KM.

6.3.2.1. Obaveze i razgraničenja

Obaveze i razgraničenja iskazani su u iznosu od 2.540.838 KM, a čine ih kratkoročne obaveze i razgraničenja i dugoročne obaveze i razgraničenja.

Kratkoročne obaveze i razgraničenja su iskazane u iznosu od 501.157 KM, a najvećim dijelom se odnose na obaveze po dugoročnim zajmovima koji dopijevaju na naplatu do godinu dana (217.409 KM), obaveze za lična primanja zaposlenih (42.429 KM), obaveze iz poslovanja (78.039 KM), obaveze za kamate po zajmovima (139.819 KM) i obaveze za subvencije, grantove i doznake na ime socijalne zaštite (21.249 KM).

Obaveze po dugoročnim zajmovima koji dopijevaju na naplatu do godinu odnose se na dio obaveza po dugoročnom kreditu uzetom od Banka poštanska štedionica (BPŠ), koje dopijevaju u 2024. godini.

Obaveze za lična primanja zaposlenih odnose se na obaveze za bruto plate zaposlenih i bruto naknade plata za decembar 2023. godine za Dom zdravlja.

Obaveze iz poslovanja se najvećim dijelom odnose na obaveze za nabavku roba i usluga u zemlji (59.546 KM), nabavku stalne imovine u zemlji (6.581 KM) i na obaveze prema fizičkim licima u zemlji (10.885 KM).

Obaveze za kamate po zajmovima odnose se na obaveze Dom zdravlja iz ranijeg perioda.

Obaveze za subvencije, grantove i doznake na ime socijalne zaštite najvećim dijelom se odnose na obaveze za subvencije za otkup mlijeka (3.733 KM) i JKP „Rad“ (3.685 KM) i obaveze za grantove – kapitalne pomoći građanima i udruženjima (12.330 KM).

Opština je do roka za sastavljanje finansijskih izvještaja izmirila sve prenesene kratkoročne obaveze iz 2023. godine.

Dugoročne obaveze i razgraničenja iskazane su u iznosu od 2.039.681 KM, a odnose se na dugoročne obaveze po zajmovima. Opština je 02.08.2022. godine zaključila Ugovor o dugoročnom kreditu za kapitalne investicije sa Bankom poštanska štedionica u iznosu od 2.500.000 KM. Prema Odluci Skupštine opštine o dugoročnom zaduženju opštine Kalinovik za finansiranje kapitalnih investicija namjenskim kreditnim sredstvima će se finansirati elektrifikacija područja Zelengore koje je obuhvaćeno Regulacionim planom u iznosu od 500.000 KM, asfaltiranje lokalnih puteva u iznosu od 800.000 KM, izgradnja glavnog rezervoara za pitku vodu - Pušina u iznosu od 200.000 KM i kupovina ski-lifta u iznosu od 100.000 KM.

6.3.2.2. Vlastiti izvori sredstava

Vlastiti izvori su iskazani u iznosu od 15.797.288 KM, a čine ih trajni izvori sredstava (6.718.371 KM), rezerve (9.762 KM), finansijski rezultat ranijih godina (9.702.336 KM) i finansijski rezultat (gubitak) tekuće godine (633.181 KM). Trajne izvore sredstava čini

vrijednost imovine koja ne podliježe obračunu amortizacije, a čija vrijednost je utvrđena u ranijim obračunskim periodima.

Revizijom je utvrđeno da su vlastiti izvori precijenjeni u iznosu od 74.395 KM, jer je finansijski rezultat tekuće godine iskazan u manjem iznosu za navedeni iznos (6.2.3. tačka izvještaja).

6.3.3. Vanbilansna evidencija

Opština nije evidentirala poslovne događaje u vanbilansnoj evidenciji shodno članu 89. stav (1) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike, jer nije evidentirana oprema koja je ustupljena Domu zdravlja na korišćenje od Fonda zdravstvene zaštite, u cilju implementacije novog softvera porodične medicine.

Nepravilnost je otklonjena u toku revizije, te shodno tome nije data preporuka.

6.4. Bilans novčanih tokova

Na osnovu iskazanog negativnog neto novčanog toka iz poslovnih aktivnosti od 314.990 KM, pozitivnog neto novčanog toka iz investicionih aktivnosti od 163.597 KM i negativnog neto novčanog toka iz aktivnosti finansiranja od 240.098 KM u 2023. godini, stanje gotovine na kraju perioda je iskazano u iznosu 1.929.633 KM.

Bilans novčanih tokova nije sastavljen na način kako je to propisano članom 42. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika, jer su za 222.979 KM manje iskazani novčani tokovi iz investicionih aktivnosti, a više iskazani novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti (izdaci za izgradnju i pribavljanje puteva su manje iskazani za iznos od 222.979 KM, a kapitalne pomoći više za navedeni iznos), jer izdaci za izgradnju i pribavljanje puteva nisu evidentirani u skladu sa članom 105. stav (6) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se izvještaj o novčanim tokovima sastavlja u skladu sa članom 42. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i u skladu sa MRS JS 2 – Izvještaj o novčanim tokovima.

6.5. Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje je u skladu sa odredbama MRS - JS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja, paragrafi 15. c i 38 objelodanjeno da su finansijski izvještaji Opštine sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, uz pretpostavku da Opština neće obustaviti poslovanje u doglednoj budućnosti. Revidirani finansijski izvještaji ne ukazuju da je pomenuto načelo narušeno.

6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

Prema dostavljenim informacijama za potrebe revizije protiv Opštine u toku 2023. godine, nije bilo sudskih sporova. Nije dokumentovano da je bilo sporova koje je Opština vodila protiv trećih lica. U Izvještaju o radu Pravobranilaštva Republike Srpske za period 01.01 - 31.12.2023. godine navedeno je da Opština Kalinovik nema neriješenih sudskih sporova.

Opština je u Napomenama uz finansijske izvještaje kao potencijalnu obavezu navela sudski spor i objelodanila informaciju vezanu za obavezu Opštine prema izvođaču radova za asfaltiranje lokalnih puteva, ulica i prilaza po osnovu Ugovora iz 2018. godine, koji nije u potpunosti realizovan zbog spora između nadzornog organa i izvođača.

6.7. Napomene uz finansijske izvještaje

Uz Konsolidovane finansijske izvještaje za 2023. godinu sačinjene su Napomene za period 01.01-31.12.2023. godine koje pružaju informacije o Opštini, primijenjenim propisima za izradu godišnjeg obračuna, računovodstvenoj osnovi i primijenjenim računovodstvenim politikama. Međutim, u Napomenama nisu objelodanjene dodatne informacije o obračunskim prihodima, rashodima za tekuće i kapitalne grantove, informacije o zemljištu

koje je namijenjeno za prodaju, raspodjeli suficita, kao i druge finansijske i nefinansijske informacije koje mogu da posluže za razumijevanje postojećeg ili očekivanog stanja u skladu sa članom 46. tačka 9) Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika. Centar za socijalni rad je uz obrasce godišnjih finansijskih izvještaja prezentovao dokument „Finansijski izvještaj“ koji nema formu i elemente pisanog obrazloženja prema članu 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika, već formu izvještaja o poslovanju. Uz finansijske izvještaje za 2023. godinu budžetski korisnici Dom zdravlja, Narodna biblioteka, Gimnazija i Turistička organizacija sačinili su i pisana Obrazloženja koja pružaju neophodne opšte podatke o korisnicima, propisima za izradu godišnjeg obračuna, računovodstvenoj osnovi i primijenjenim računovodstvenim politikama, međutim, u Obrazloženjima nisu objelodanjene informacije o postojanju ili nepostojanju značajne neizvjesnosti u vezi sa stalnošću poslovanja, što nije u skladu sa MRS JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 38).

Preporučuje se načelniku i direktoru Doma zdravlja, Centra za socijalni rad, Turističke organizacije, Gimnazije i Narodne biblioteke da obezbijedi da se napomene uz finansijske izvještaje sačinjavaju i informacije objelodanjuju u skladu sa zahtjevima MRS-JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja i članu 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika.

Revizijski tim

Božidar Kuvelja, s.r.

Nevena Mališanić, s.r.